
■ Особливості ■
■ ■
■ монологічного ■
■ ■
■ мовлення ■

Монолог (грец. *тоπος* — один і *logos* — слово, вчення) (**монологічна форма спілкування**) - форма мовлення, витворена внаслідок активної мовленнєвої діяльності адресанта, розрахованої на пасивне і опосередковане її сприйняття адресатом (аудиторією).

Монолог є одновекторним типом спілкування, що не вимагає комунікативної реакції комуніката.



Найважливішими ознаками монологу (які подає Ф.С. Бацевич) є:

- певна тривалість у часі;
- розгорнутість;
- обмеженість або повна відсутність паралінгвістичних засобів;
- підготовленість і керованість мовленнєвими висловлюваннями;
- одnobічний характер висловлювання;
- наявність значних за розміром уривків.



Монологічне мовлення виконує такі комунікативні функції:

- 1) інформативну;
- 2) впливову;
- 3) експресивну (емоційно-виразну);
- 4) розважальну;

• 5) ритуально-культурну.

Кожна з цих функцій має свої особливі мовні засоби вираження думки, відповідні психологічні стимули та мету висловлювання.

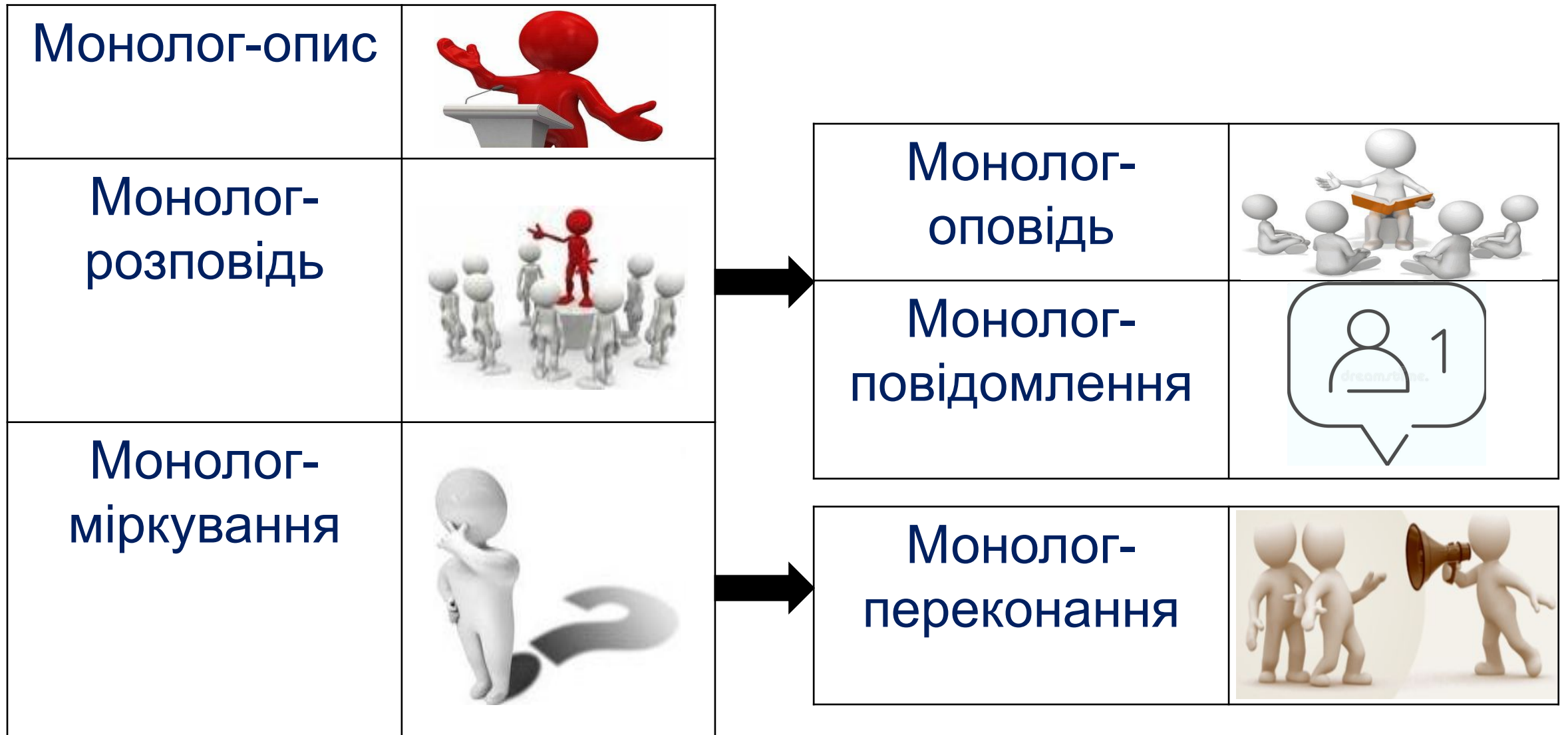


З погляду психології монологічному мовленню властиві такі риси:

1. Однонаправленість;
2. Зв'язність;
3. Тематичність;
4. Контекстуальність;
5. Відносно безперервний спосіб мовлення;
6. Послідовність і логічність.



Типи монологічних висловлювань



Особливості монологу:

- надлишок словесної інформації, що проявляється в застосуванні уточнювальних зворотів та повтореннях окремих слів;
- використання різних за структурою словесних формул: звертань, імперативних та питальних речень, не розрахованих на відповідь слухача;
- невідповідність одиниць комунікативного характеру одиницям того самого рівня писемного мовлення;
- традиційні початкові й кінцеві словесні форми.

Основні сфери використання монологу — публічна (виступ оратора на зборах, теле- або радіоведучих тощо), освітня (мова лектора, вчителя на уроці тощо), професійна (доповіді підлеглих начальнику, вказівки начальника підлеглим тощо). В особистій сфері спілкування монологом послуговуються не часто.



Список використаної літератури:

- Баранник Д. Х. Усний монолог: загальні особливості мовної культури / Д. Х. Баранник. – Дніпропетровськ : ВДУ, 1969. – 144 с.
- Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. - К: Видавничий центр «Академія», 2004. - 68-75.
- Кардаш Л. В. Специфіка монологічного мовлення: психологічний та лінгвістичний аспекти / Л. В. Кардаш // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна». – 2015. – Випуск 57. – С. 54-58.
- Косенко Ю. С. Основи теорії мовної комунікації : навч. Посібник / Ю.В. Косенко. – Суми: Сумський державний університет. – 2011. – 187 с.
- Семенюк О. А. Основи теорії мовної комунікації: навч. посібник / О. А. Семенюк, В.Ю. Паращук. – К.: ВЦ «Академія», 2010. – 240 с.